

Włodzimierz Majdewicz

Pójdziemy ścieżkami Aleksandra Janowskiego

Zbliża się rok 2006, a z nim bardzo ważna dla PTTK rocznica. Sto lat temu w Warszawie, w roku 1906, gdy pobrzmiwały jeszcze echa skierowanego przeciw rosyjskiemu zaborcy zrywu 1905 roku, powstało Polskie Towarzystwo Krajoznawcze.

Od pewnego czasu trwają już przygotowania do centralnych obchodów 100-lecia PTK, które przygotowuje specjalnie w tym celu powołany przez Zarząd Główny PTTK komitet. Do tej niezwykle ważnej dla Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego rocznicy środowisko turystów pieszych rozpoczęło wstępne przygotowania na początku roku. Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK złożyła wówczas na ręce stojącego na czele jubileuszowego komitetu Prezesa Zarządu Głównego PTTK prof. Janusza Zdebskiego pisemną propozycję konkretnego wkładu w planowane uroczyste obchody 100-lecia PTK.

Niezależnie od tego, na początku września bieżącego roku w środowisku działaczy pojawiła się kolejna inicjatywa. Uczestnicząc w pracach zespołu problemowego zajmującego się tematyką historyczną w turystyce pieszej, a było to w czasie Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej w Łodzi, zgłosiłem pewien wniosek, który można nazwać właściwie apelem. Wniosek ten został przyjęty z entuzjazmem przez grono działaczy turystyki pieszej uczestniczących w pracach wspomnianego zespołu.

A trzeba zaznaczyć, że byli to ci, którym historia jest szczególnie bliska. Tym razem jak się łatwo z powyższego wstępu domyślić chodziło o historię dotyczącą nas wszystkich, członków PTTK, a konkretnie o włączenie się naszej kadry – a za jej pośrednictwem szerokiej rzeszy turystów pieszych na terenie całego kraju w obchody setnej rocznicy utworzenia Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Zanim jednak przytoczę i ponowię wspomniany apel pozwolę sobie ponieść się rocznicowej refleksji. Dla współczesnych turystów rozmiłowanych w turystyce pieszej, spośród postaci zaliczanych do szacownego grona twórców PTK szczególnie bliski był zawsze i pozostaje nadal ten, który uczył krajoznawstwa właśnie podczas wędrówek pieszych, a był nim Aleksander Janowski. Dlatego właśnie rocznica pierwszej zbiorowej wycieczki PTK, która na początku czerwca 1907 roku pod wodzą Aleksandra Janowskiego wyruszyła z warszawskiej przystani statkami rzecznyymi w dół Wisły, a potem częściowo na umajonych furkach, lecz w większości pieszo dotarła do Puszczy Kampinoskiej, ma szczególne znaczenie.

W kolejne okrągłe rocznice tego wydarzenia, które uznano za symboliczny początek zorganizowanej turystyki pieszej Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK była inicjatorem dużej, obejmującej swym zasięgiem cały kraj akcji pieszych wycieczek jubileuszowych. Tak było w roku 1977 i potem, co dziesięć lat; w roku 1987, a następnie w roku 1997.

W ustalonym dniu w różnych zakątkach Polski płonęły turystyczne ogniska przy nich snuto gawędy i opowieści, wspomniano pierwszą wycieczkę z 1907 roku i wiodących ją Aleksandra Janowskiego i Kazimierza Kulwiecia. Zgromadzeni przy ogniskach turyści piesi w chwilach refleksji biegli myślą do Puszczy Kampinoskiej, do puszczańskiej polany nieopodal wsi Stara Dąbrowa, gdzie w 1907 roku dotarła wycieczka Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

W tym historycznym miejscu Oddział Stołeczny PTTK noszący imię Aleksandra Janowskiego w roku 1987 wzniosł trwałą pamiątkę. Ustawiono tam okazały głaz z tablicą upamiętniającą pierwszą zbiorową wycieczkę Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Przy okazji kolejnych rocznic organizowane są tam od 1957 roku spotkania turystów, krajoznawców zwane tradycyjnie „Wycieczką Jubileuszową”. Podobnie będzie zapewne w czerwcu 2007 roku.

Wracam do zasygnalizowanego na wstępie apelu, który został ostatecznie jednym z wniosków 48. Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej. Brzmi on następująco:

Zwracamy się do wszystkich turystów, krajoznawców, członków Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Stojąc wobec dwóch doniosłych dla naszego Towarzystwa rocznic przypadających w roku 2006 i 2007 zepnijmy je symboliczną klamrą zdobywając w tych latach dostępną dla wszystkich turystów niezależnie od rodzaju uprawianej dyscypliny turystycznej odznakę „SZLAKIEM ALEKSANDRA JANOWSKIEGO”. Niech ta odznaka zawierająca historyczny znak PTK będzie symbolem łączącym nas – turystów XXI wieku, z tymi, którzy przecierali nam szlaki przed stu laty. Niech odznaki „Szlakiem Aleksandra Janowskiego” zabłyśną na szlakach i w blasku turystycznych ognisk.

Dobrze by było gdyby osoby zdobywające odznakę w latach 2006 i 2007 mogły otrzymać wraz z nią okolicznościowy certyfikat; jest to możliwe. Prawdopodobne jest również to, że jubileuszowa wersja tej stałej odznaki posiadać będzie pewien wyróżnik.

Koordinacja sugerowanych tu działań i nadanie temu pomysłowi realnych kształtów będzie jednym z zadań stojących przed nowym składem wybranej w listopadzie 2005 roku Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK.